

TOPIK KOMPENDIUM :
PERANCANGAN KE ARAH KEMAMPAAN BIODIVERSITI

KANDUNGAN PLANINFO

PLANINFO #46 & #47 (12/3/2019)

- Biodiversiti Di Malaysia

PLANINFO #48 (19/3/2019)

- Rancangan Fizikal Negara Ke-3

PLANINFO #49 (19/3/2019)

- Dasar Perbandaran Negara Ke 2

PLANINFO #50 (19/3/2019)

- Dasar Perancangan Fizikal Desa Negara 2030

PLANINFO #51 (26/3/2019)

- Rancangan Struktur Negeri (RSN) : Draf Rancangan Struktur Negeri Pahang 2050

PLANINFO #52 (26/3/2019)

- Rancangan Tempatan Daerah (RTD) : Rancangan Tempatan Daerah Bera (2002-2015)

PLANINFO #53 (26/3/2019)

- Rancangan Kawasan Khas (RKK) : Draf Rancangan Kawasan Khas Tapak Ramsat Tasek Bera

PERKARA	MAKLUMAT	SUMBER
DEFINISI BIODIVERSITI	<p>Biodiversiti adalah kepelbagaiannya antara organisme hidup dari pelbagai sumber darat dan laut termasuk samudera serta lain-lain yang melangkau ekosistem akuatik dan sebahagian daripada ekosistem yang kompleks termasuk di dalam kelompok spesies dan antara spesies dan ekosistemnya.</p>	Rancangan Fizikal Negara Ke-3
PENCAPAIAN NEGARA DALAM KONTEKS KOMPONEN ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM DI PERINGKAT GLOBAL	<ul style="list-style-type: none"> Malaysia di tangga ke-63 daripada 180 negara di dalam Laporan Indeks Prestasi Alam Sekitar (EPI) 2016. Malaysia mempunyai prestasi yang baik dengan memperoleh markah melebihi daripada 90% bagi sektor Biodiversiti dan Habitat, Impak Kesihatan dan Kualiti Air. Berdasarkan pada laporan EPI global, Malaysia perlu memberi tumpuan kepada sumber air, pertanian, perikanan, hutan serta isu-isu perubahan iklim dan tenaga. <p>The diagram is a circular representation of the 2016 Environmental Performance Index (EPI). It is divided into three main segments: a central red circle labeled '2016 EPI' and 'Environmental Health', a middle blue ring labeled 'Ecosystem Vitality', and an outer green ring labeled 'Environmental Stewardship'. The outer ring contains numerous small icons representing different environmental metrics, such as a person, a water tap, a tree, a car, a leaf, a fish, and a globe.</p>	Rancangan Fizikal Negara Ke-3
	<ul style="list-style-type: none"> Malaysia di tangga ke-86 daripada 200 di dalam World Risk Index Report 2016. Laporan World Risk Index menggunakan pendekatan sistematis menilai keupayaan sesebuah negara (vulnerability) dan tahap terdedah kepada bencana alam untuk menentukan kedudukan negara-negara di seluruh dunia berdasarkan risiko bencana mereka. Pada tahun 2016, kedudukan Malaysia adalah di tahap sederhana terdedah kepada risiko bencana. 	
	Pengekalan jalinan koridor hutan semula jadi bukan sahaja dapat melindungi habitat flora dan fauna untuk kepentingan biodiversiti, malah dapat menjana sektor hiliran seperti pelancongan alam semula jadi, penyelidikan dan inovasi serta pembangunan komuniti. Malaysia sehingga kini	Dasar perancangan Fizikal Desa Negara 2030

PERKARA	MAKLUMAT	SUMBER																												
	berupaya mengekalkan sejumlah 56.4 peratus daripada keluasan tanah negara sebagai kawasan hutan yang mempunyai nilai warisan alam semula jadi.																													
BIODIVERSITI DI MALAYSIA	<p>Kategori Biodiversiti di Malaysia</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>SPESIES</th> <th>JUMLAH</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Mamalia</td> <td>306</td> </tr> <tr> <td>Burung</td> <td>742</td> </tr> <tr> <td>Reptilia</td> <td>567</td> </tr> <tr> <td>Amfibian</td> <td>242</td> </tr> <tr> <td>Ikan Air Masin</td> <td>4,000</td> </tr> <tr> <td>Ikan air tawar</td> <td>449</td> </tr> <tr> <td>Invertebrata</td> <td>150,000</td> </tr> <tr> <td>Tumbuhan berbunga</td> <td>15,000</td> </tr> <tr> <td>Orkid</td> <td>3,000</td> </tr> <tr> <td>Palms</td> <td>536</td> </tr> <tr> <td>Ferns</td> <td>2,012</td> </tr> <tr> <td>Kulat</td> <td>700</td> </tr> <tr> <td>Lumut</td> <td>832</td> </tr> </tbody> </table>	SPESIES	JUMLAH	Mamalia	306	Burung	742	Reptilia	567	Amfibian	242	Ikan Air Masin	4,000	Ikan air tawar	449	Invertebrata	150,000	Tumbuhan berbunga	15,000	Orkid	3,000	Palms	536	Ferns	2,012	Kulat	700	Lumut	832	Kementerian Sumber Asli Dan Alam Sekitar, 2017
SPESIES	JUMLAH																													
Mamalia	306																													
Burung	742																													
Reptilia	567																													
Amfibian	242																													
Ikan Air Masin	4,000																													
Ikan air tawar	449																													
Invertebrata	150,000																													
Tumbuhan berbunga	15,000																													
Orkid	3,000																													
Palms	536																													
Ferns	2,012																													
Kulat	700																													
Lumut	832																													
KEPENTINGAN BIODIVERSITI	<ul style="list-style-type: none"> • Kemandirian Manusia Sejagat Biodiversiti memberikan kita udara yang bersih, air, makanan, pakaian, ubat dan semua keperluan utama kita untuk hidup. • Faedah Ekosistem dan Perkhidmatan Biodiversiti mengawal interaksi ekosistem dan proses biologi lain yang kompleks termasuklah kitaran nutrien, pendebungaan, pembentukan dan perlindungan tanah, kawalan banjir dan kawalan iklim. • Riadah dan Nilai Kebudayaan Biodiversiti menyediakan nilai estetik, pendidikan, rekreasi, keagamaan dan kebudayaan. Biodiversity juga memainkan peranan penting dalam pembentukan kepelbagaiannya budaya bagi banyak komuniti. • Menyokong Kehidupan Biodiversiti menyokong kehidupan di bumi ini pada masa ini dan pada masa hadapan dengan membenarkan organisme hidup untuk 	Kementerian Sumber Asli Dan Alam Sekitar, 2017																												

PERKARA	MAKLUMAT	SUMBER
PERANAN <u>PLANMALAYSIA DALAM PERANCANGAN KERAH KEMAMPMANAN BIODIVERSITI:</u> RANCANGAN FIZIKAL NEGARA KE-3 (RFN3) <i>(rujuk Bab 4, muka surat 4-1 laporan ini)</i>	<p>menyesuaikan diri dan berkembang mengikut perubahan keadaan alam sekitar.</p> <p>Teras 2 Kemampunan Spatial Dan Daya Tahan Terhadap Perubahan Iklim dalam RFN3 memberi penekanan kepada perancangan, pengurusan dan penggunaan sumber tanah yang merangkumi langkah-langkah mitigasi dan adaptasi terhadap kesan perubahan iklim.</p> <p>Teras Kemampunan Spatial dan Daya Tahan Terhadap Perubahan Iklim mempunyai tiga (3) hala tuju strategik. Hala tuju strategik KD1 (Pengurusan Mampan Sumber Asli, Sumber Makanan dan Sumber Warisan) menekankan supaya negara perlu dikekalkan, dilindungi dan dipertingkatkan selaras dengan prinsip pembangunan mampan seperti kepelbagaian biodiversiti yang ada di Malaysia.</p>	PLAN Malaysia
PERANAN <u>PLANMALAYSIA DALAM PERANCANGAN KERAH KEMAMPMANAN BIODIVERSITI:</u> DASAR PERBANDARAN NEGARA KE 2 <i>(rujuk Bab 6.4, muka surat 6-87, 6-106 dan 6-110 laporan ini)</i>	<p>DPN2 digubal mengikut lima (5) prinsip yang telah ditentukan berdasarkan ciri-ciri yang ditetapkan. Prinsip-prinsip DPN2 bagi Semenanjung Malaysia dan Wilayah Persekutuan Labuan disokong oleh 36 Objektif serta dilaksanakan melalui 62 Strategi dan 113 Tindakan yang akan dilaksanakan dan dipantau oleh agensi-agensi yang telah dikenalpasti.</p> <p>Lima (5) prinsip untuk pelaksanaan DPN2 berdasarkan ciri-ciri yang telah ditetapkan. Prinsip 5 iaitu Pembangunan Hijau dan Persekutaran Bersih merupakan prinsip yang paling dekat dalam perancangan ke arah kemampunan biodiversiti. Ianya dilaksanakan melalui 7 Objektif yang disokong oleh 12 Strategi dan 39 Tindakan.</p>	PLAN Malaysia

PERKARA	MAKLUMAT	SUMBER
<p><u>PERANAN PLAN MALAYSIA DALAM PERANCANGAN KERAH KEMAMPMANAN BIODIVERSITI:</u></p> <p>DASAR PERANCANGAN FIZIKAL DESA NEGARA 2030</p> <p>(rujuk Bab 5, muka surat 5-01 hingga 5-25 laporan ini)</p>	<p>Pernyataan dasar secara trans-sektoral disediakan mengikut lima teras utama yang saling menyokong pencapaian visi dan matlamat pembangunan desa. Terdapat 17 pernyataan dasar, 46 strategi dan 113 langkah bagi keseluruhan DPF Desa Negara yang dirumuskan. Bagi perancangan ke arah kemampanan biodiversiti, Teras 1: Pengurusan Mampan Alam Sekitar Desa (AD) telah digubal.</p> <p>Sumber biodiversiti Malaysia yang tinggi nilainya harus dijaga dengan sebaiknya kerana berupaya memberikan peluang ekonomi kepada penduduk desa dan berpotensi untuk diperkenalkan ke seluruh dunia.</p>	PLANMalaysia
<p><u>PENERAPAN BIODIVERSITI DALAM RANCANGAN STRUKTUR NEGERI (RSN)</u></p> <p>(rujuk Bab 9, muka surat 9-1 hingga 9-43 laporan ini)</p>	<p><u>DRAF RANCANGAN STRUKTUR NEGERI PAHANG 2050</u></p> <p>Visi yang telah ditetapkan untuk RSN Pahang 2050 adalah untuk menjadikan: “PAHANG CEMERLANG 2050”. Ia disokong oleh empat (4) teras pembangunan iaitu Maju, Spatial, Sejahtera, dan Lestari setiap satu daripadanya dijana oleh dasar-dasar, strategi dan inisiatif-inisiatif pelaksanaan yang tersendiri.</p> <p>Teras Lestari menekankan Kawasan Sensitif Alam Sekitar perlu dipelihara dan dipulihara untuk generasi mendatang kerana ia adalah khazanah. Penggunaan teknologi hijau serta pembangunan terkawal turut ditekankan dalam teras pembangunan ini untuk perancangan ke arah kemampanan biodiversity negeri ini.</p>	PLANMalaysia
<p><u>PENERAPAN BIODIVERSITI DALAM RANCANGAN TEMPATAN DAERAH (RTD)</u></p> <p>(rujuk Bab 3.0, muka surat 15 hingga 23 laporan ini)</p>	<p><u>RANCANGAN TEMPATAN DAERAH BERA (2002-2015)</u></p> <p>Wawasan pembangunan Daerah Bera tahun 2020 mengikut Rancangan Struktur adalah untuk menjadikan Daerah Bera sebagai :-</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Pintu masuk yang penting ke Negeri Pahang dari sebelah selatan terutamanya dari KLIA. ii. Koridor perindustrian ke empat Negeri Pahang setelah Gebeng – Kuantan, Muadzam Shah, Bentong – Mentakab – Temerloh. iii. Pusat R & D peringkat negara iaitu dalam bidang alam botani flora dan fauna sempena 	PLANMalaysia

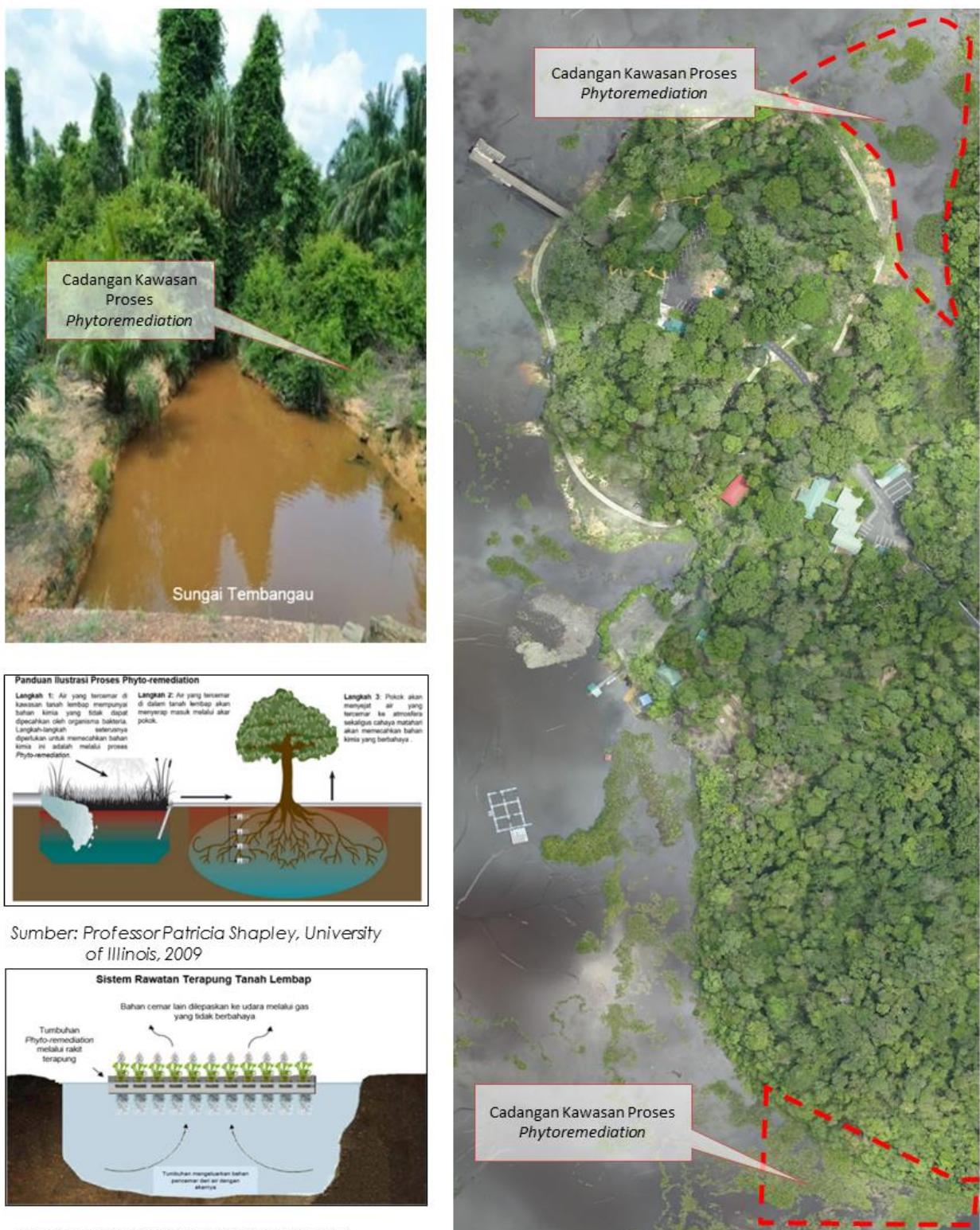
PERKARA	MAKLUMAT	SUMBER
	<p>dengan Tapak Ramsar di Tasek Bera dan sekitarnya.</p> <p>iv. Pengkhususan kepada perindustrian yang berasaskan sumber-sumber pertanian.</p> <p>v. Daerah Pelancongan Antarabangsa.</p> <p>Laporan ini diterangkan dengan terperinci cadangan-cadangan pembangunan bagi sektor Pengangkutan dan Lalulintas, Alam Sekitar, Infrastruktur dan Utiliti serta Rekreasi dan Lanskap.</p>	
<p><u>PENERAPAN</u> <u>BIODIVERSITI DALAM</u> <u>RANCANGAN</u> <u>KAWASAN KHAS</u> <u>(RKK)</u></p>	<p>DRAF RANCANGAN KAWASAN KHAS TAPAK RAMSAR TASEK BERA</p> <p>Cadangan Terperinci</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kawalan Kualiti Air Menggunakan Kaedah <i>Phytoremediation</i> 2. Memperbaiki Laluan Sementara Hidupan Liar 3. Membaikpulih Kawasan Central Forest Spine (CFS-PL6): Rizab Ramsar Bera- HS Ibam 4. Memperkenalkan Natural Filter Sungai Tembangau <p>Untuk maklumat lanjut bagi 4 cadangan terperinci, sila rujuk lampiran yang disediakan.</p>	<p>PLANMalaysia</p>

**DRAF AKHIR RANCANGAN KAWASAN KHAS RKK PENGURUSAN PEMBANGUNAN BAGI
PEMELIHARAAN TAPAK RAMSAR TASEK BERA, PAHANG
(CADANGAN TERPERINCI PEMBANGUNAN)**

i. Kawalan Kualiti Air Menggunakan Kaedah *Phytoremediation*

KOD PROJEK	ENVI01
ABSTRAK	<p><i>Phytoremediation</i> ialah satu kaedah semulajadi yang menggunakan tumbuhan untuk mengawal pencemaran yang terdapat di dalam tanah dan air. Ia juga merupakan satu kaedah yang mesra alam dan menjimatkan kos. Kaedah ini amat sesuai untuk kawasan yang tahap pencemarannya rendah. Kaedah <i>phytoremediation</i> juga mampu merawat pelbagai jenis bahan pencemar yang menjelaskan alam sekitar.</p>
JUSTIFIKASI	<ul style="list-style-type: none"> Berdasarkan National Water Quality Standards For Malaysia yang dikeluarkan oleh JAS, tahap kualiti air yang dibenarkan untuk kawasan rekreasi dan kawasan yang mempunyai spesis akuatik sensitif ialah Kelas II. Berdasarkan kajian yang dijalankan oleh NRE, tahap kualiti air di UPTRTB berada di Kelas III. Mengikut Tasek Bera Ramsar Site Integrated Management Plan (2016-2026), beberapa kawasan di Tasek Bera telah dicemari dengan bahan pencemar nitrogen nitrat, fosfat, kalium dan fecal coliform. Bagi mencapai tahap kualiti air yang telah ditetapkan oleh JAS, kaedah <i>phytoremediation</i> perlu dilaksanakan di Tapak Ramsar Tasek Bera.
PERINCIAN PROJEK	<ul style="list-style-type: none"> Lokasi: 1) Hilir Sg. Tembangau (inlet ke tasik); dan 2) saliran keluar sisa kumbahan dari kawasan resort ke tasik. (Rujuk pelan tapak) Jenis tumbuhan: Pokok Kercut / <i>Lepironia Articulata</i>. Pokok ini dicadangkan kerana ia merupakan spesis tempatan dan pembbiakkannya tidak mengancam spesis tempatan lain yang terdapat di kawasan tasik. Komponen tambahan: Untuk lebih efisyen, <i>constructed wetland</i> dicadangkan untuk dibina bersama kaedah <i>phytoremediation</i> ini.
JANGKAAN HASIL / IMPAK PROJEK	Mampu mengurangkan jumlah pencemaran yang terdapat di Tasek Bera dan meningkatkan tahap kualiti air Tasek Bera.
AGENSI PELAKSANA	<ul style="list-style-type: none"> Agensi Utama: JPS Agensi Sokongan: JAS, Jabatan Perhutanan dan Jabatan Pertanian.

Sumber: Professor Patricia Shapley, University of Illinois, 2009

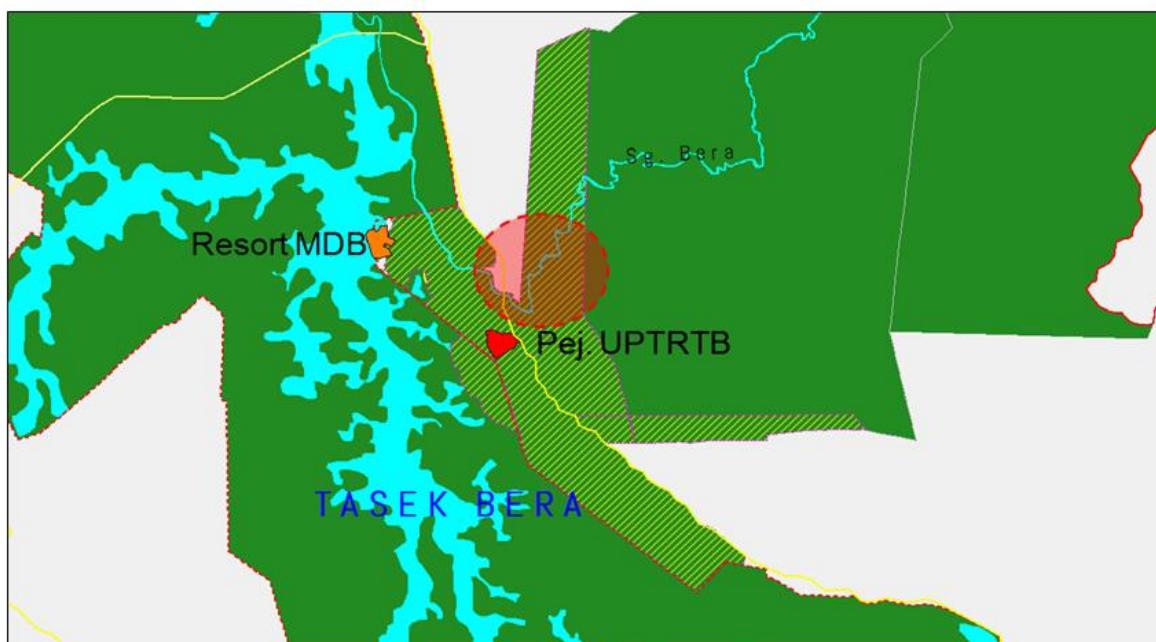

Sumber: Scientific Malaysian Magazine

Rajah 4.6: Lokasi Cadangan Kawalan Kualiti Air Menggunakan Kaedah Phytoremediation

ii. Memperbaiki Laluan Sementara Hidupan Liar

KOD PROJEK	ENVI02
JUSTIFIKASI	<ul style="list-style-type: none"> Pecahan kawasan hutan telah menyumbang kepada peningkatan konflik antara manusia dan hidupan liar. Ini adalah kerana laluan semula jadi hidupan liar dari satu kawasan hutan ke hutan yang lain telah dihalang dengan projek pembangunan, termasuk jalan raya dan projek pertanian. Ekoran daripada itu, hidupan liar seperti gajah terpaksa memasuki dan melintasi jalan raya dan kawasan pertanian untuk pergi ke kawasan hutan yang lain. Menghubungkan kawasan Tasek Bera dan Hutan Simpanan Kekal Chini (Tambah) melalui kawasan CFS2-PL6: Rizab Ramsar Bera –HS Ibam dapat mengatasi masalah ini.
PERINCIAN PROJEK	<ul style="list-style-type: none"> Menutup parit dan lubang yang telah dibuat bagi tujuan pertanian
JANGKAAN HASIL / IMPAK PROJEK	Meningkatkan nilai biodiversiti hutan simpan dan melindungi spesis hidupan liar.
ANGGARAN KOS SELENGGARA	Bergantung kepada keperluan semasa.
AGENSI PELAKSANA	<ul style="list-style-type: none"> Agensi Utama: UPTRTB, Agensi Sokongan: PERHILITAN dan PERHUTANAN

Rajah 4.7 | LOKASI CADANGAN MEMPERBAIKI LALUAN SEMENTARA HIDUPAN LIAR

PETUNJUK

Kawasan Laluan Sementara Hidupan Liar

Jalan Raya

Kawasan CFS 2 6:
Hutan Simpan Kekal Ibam-Rezab Bera

Sempadan Kawasan RKK

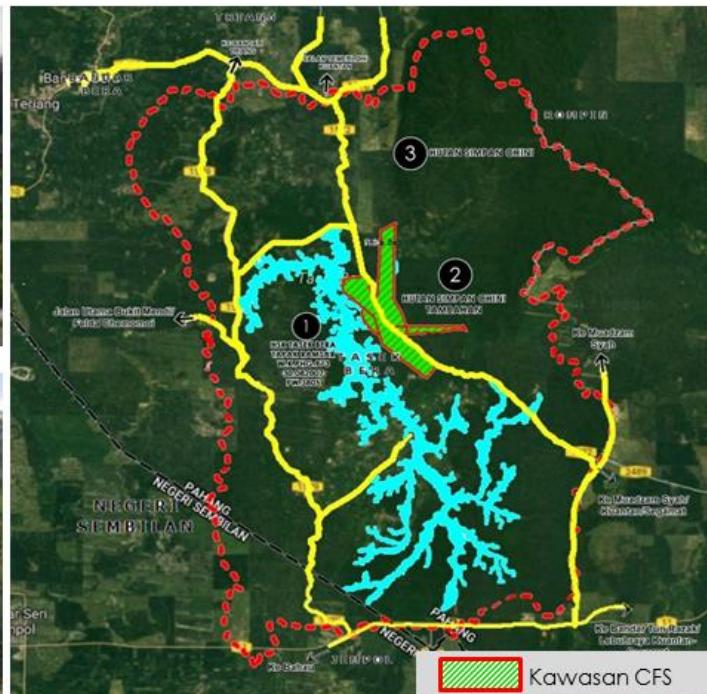

UTARA

Tanpa Skala

iii. Membalik pulih Kawasan Central Forest Spine (CFS-PL6) : Rizab Ramsar Bera –HS Ibam

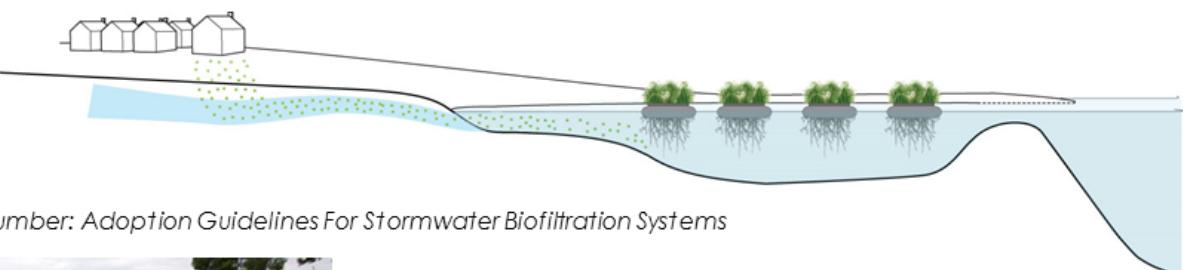
KOD PROJEK	ENVI03
JUSTIFIKASI	<ul style="list-style-type: none"> Fragmentasi kawasan hutan merupakan ancaman kepada aktiviti perlindungan dan pemuliharaan biodiversiti hutan. Kawasan CFS diwujudkan bertujuan mengekalkan kawasan berhutan untuk pemeliharaan, pemuliharaan biodiversiti hutan dan meningkatkan perhubungan antara kelompok-kelompok hutan kecil dan kompleks-kompleks hutan utama di Semenanjung Malaysia. Central Forest Spine (CFS 2-PL6) : Rizab Ramsar Bera – HS Ibam terletak di dalam zon pemeliharaan Tasek Bera dan merupakan hutan utama yang menghubungkan kawasan Tasek Bera dan Hutan Simpanan Kekal Chini (Tambahan).
PERINCIAN PROJEK	<ul style="list-style-type: none"> Penanaman semula kawasan hutan yang telah terganggu kesan daripada aktiviti pertanian. Meletakkan papan tanda larangan bagi sebarang pencerobohan di kawasan Central Forest Spine. Pengambilan balik tanah persendirian.
JANGKAAN HASIL / IMPAK PROJEK	Memelihara, memulihara dan meningkatkan perhubungan antara kawasan Tasek Bera dan Hutan Simpanan Kekal Chini (Tambahan).
AGENSI PELAKSANA	<ul style="list-style-type: none"> Agenzi Utama: Jabatan Perhutanan, Agenzi Sokongan: JPS, JAS, JKR, UPTRTB, PERHILITAN

Kawasan CFS yang perlu dikekalkan dan dibaik pulih.

III. Memperkenalkan *Natural Filter Sungai Tembangau*

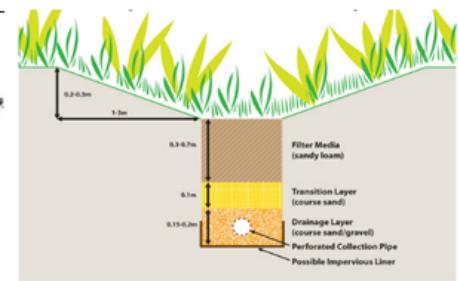
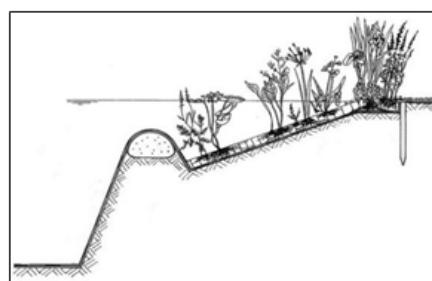
KOD PROJEK	ENVI06
ABSTRAK	Natural Filter merupakan proses tapisan bagi mengawal dan mengurangkan pencemaran yang terdapat di dalam air. Terdapat beberapa kaedah <i>Natural Filter</i> yang mesra alam dan sesuai dilaksanakan di Tasek Bera. Antaranya ialah ' Natural Filter ', ' Constructed Wetland ', ' Aqua Biofilter ', dan Riparian Zone . Kaedah-kaedah ini akan mewujudkan konsep penapisan air secara semulajadi dan mesra alam
JUSTIFIKASI	Aktiviti pertanian yang dijalankan di sekitar kawasan Sungai Tembangau mengakibatkan pencemaran air di kawasan Sungai Tembagau sehingga ke kawasan Tasek Bera. Cadangan pembinaan/penyediaan <i>Natural Filter</i> di muara sungai ini dapat mengawal dan mengurangkan pencemaran yang terdapat di dalam air dari masuk ke kawasan tasik.
PERINCIAN PROJEK	<ul style="list-style-type: none"> Lokasi: Laluan Air Masuk Tasek Bera Kaedah : Penanaman seperti anak-anak pokok, tumbuhan renek, paku- pakis, keladi, saprofit dan palma-palma kecil di bahagian muara sungai berkenaan sebelum memasuki Tasek Bera dengan tujuan sebagai filter untuk membersihkan air yang memasuki Tasek Bera.
AGENSI PELAKSANA	<ul style="list-style-type: none"> Agensi Utama: Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) Agensi Sokongan: Jabatan Alam Sekitar (JAS) dan UPTRTB

Sumber: Adoption Guidelines For Stormwater Biofiltration Systems

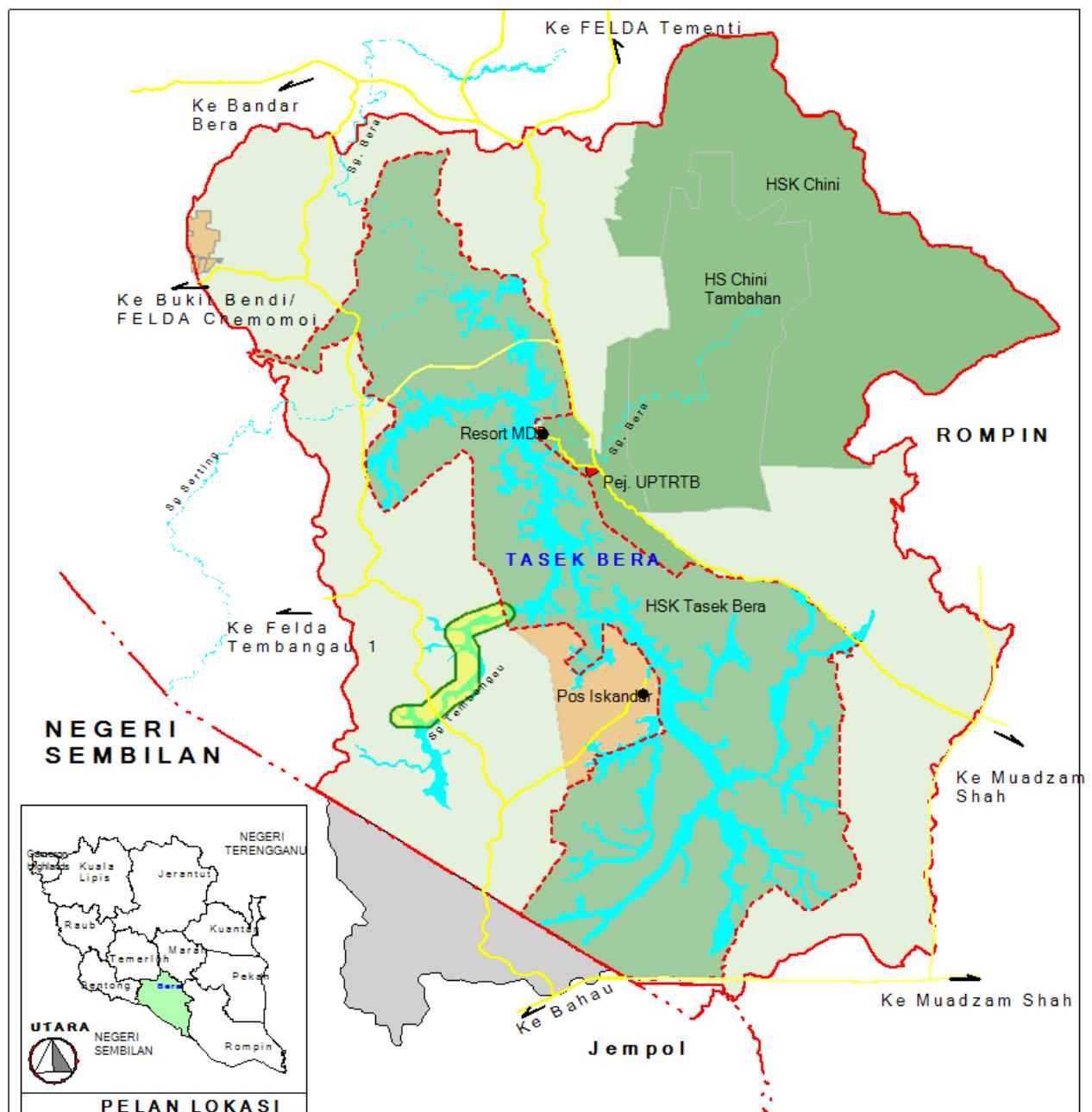

Tumbuhan Renek dan Palma-Palma Kecil

Konsep Natural Filter

Rajah 4.36 : Konsep Natural Filter

Rajah 4.37 LOKASI CADANGAN NATURAL FILTER DI SUNGAI TEMBANGAU

PETUNJUK

Lokasi Cadangan Natural Filter Di Sungai Tembangau

- Jalan Raya
 - Sungai Bera
 - Tapak Ramsar
 - Zon Penampang/ Kawasan RKK
 - Zon Penampang dalam Negeri Sembilan
 - Sempadan Negeri

Rajah 1 : Negara-Negara Mega Biodiversity (2014)

Sumber : The International Ecotourism Society, 2014

Rajah 2 : Poster Hari Hidupan Liar Sedunia 2018 Peringkat Kebangsaan

Sumber : Jabatan Perlindungan Hidupan Liar Dan Taman Negara (PERHILITAN)
Semenanjung Malaysia (2018)